

Értéktérkép- értéktár

Helyi és kistérségi érték alapú adatbázis
létrehozásának
lehetséges módozata

Erdély 2012

HUNGARIKUMOK

2008
2009

Az előadásban használt alapfogalmak

Helyi társadalom: embereknek szervezett közössége, amely térbelileg tagolt és elhatárolható

Mindig településhez vagy településrészhez köthető

Kistérség, kistáj: a helyi társadalomban élő emberek mindennapi tevékenységével kapcsolatos térpályáinak összessége.

A helyi, lokális térbeli dimenziója, egy lehetséges együttműködési forma.

HUNGARIKLIMOK
2008
2009

A helyi társadalom kialakultsága

Integráltság
Kötődés
Elégedettség
Kooperáció
Részvétel
perspektíva

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Az érték fogalma

Mi határozza meg a (helyi) társadalom számára az érték fogalmát?

A befektetett hasznos munka mértéke

A szükségletek mértéke vagyis az érdek

Hasznosság

Az értékeknek földrajzi, történelmi, nyelvi, néprajzi és nem utolsó sorban érzelmi arculata van.

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Mi lehet az értéktár célja?

A térség, a hely
Hagyományainak
Művészeti értékeinek
Jeles személyiségeinek
Speciális közösségeinek
Új kezdeményezéseinek
Bemutatása, értékelése
Közbecsülésük növelése
A lokálpatriotizmus, gazdatudat erősítése

HUNGARIKUMOK

2008
2009

A feladat

Meglátni egy-egy helyi közösség speciális másságainak értékeit, láthatóvá, értékké tenni mások számára is. Új idő és térfogalmak kereteiben összekapcsolódni elődökkel és utódokkal, más természeti, ökológiai adottságú terek lakosságával, szokásaival, átvenni mentalitásaikból mindazt, ami gazdagabbá teheti a helyi létet, élménydússá az egyszeri, megismételhetetlen emberi létet, segít belakni a környéket, a hazát, otthonossá tenni Európát a Földet.

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Az értékek csoportosítása

Tárgyi, természeti
Szellemi (helyi ismeretek, tudások, módszerek)
Érzelmi-kapcsolati
Szolgáltatásokhoz kapcsolódó értékek
Helyi információ

Olyan „dolgok”, amelyek érdekeket, szükségleteket elégítenek ki, hasznos munka van bennük, és érdeklődésre tarthatnak számot

Az értékek komplexitása: sűrítetik a tárgyi, szellemi, érzelmi-kapcsolati viszonylatokat.

„Nem minden fontos, ami megszámmlálható, és nem minden megszámmlálható, ami fontos.”

Az értékek „relativitása”

HUNGARIKUMOK

2008
2009

Tárgyi (tárgyiasult) értékek

Épületek, épített környezet, objektumok

Pl: templomok, kegyhelyek, szobrok, kastélyok, tájházak, temető emlékművek, építészeti különlegességek, egyéb nevezetességek (híres emberek szülőházai)

Érdeklődésre számot tartó helyek: pl: puszta, farm, park, szökőkút stb.

Gyárak, üzemek, műhelyek

HUNGARIKUMOK

2008
2009

Természeti környezet

Természeti környezet: táj, tó, erdő, rét, természetvédelmi terület, flóra, fauna megfigyelése, különleges állatfajok, (haszon- és vadonélő állatok)

Turizmushoz, kikapcsolódáshoz kötődő értékek strand, fürdő, stb.

Tanulás, szórakozás, játék, sport, hobbi helyei: pl: művelődési intézmény, sportolásra alkalmas helyek (evezés, lósport, kerékpár, teke, exkluzív sportolás, szórakozás, játék, kikapcsolódás) vadászat stb.

Gyűjtemények (köz- és magán), helytörténet

gasztronómia

Ahol jó(l)enni

Vendéglátók, bor- egyéb italkultúra, gasztronómiai különlegességek

A legjobb étkek (ajánlat) legyen személyes!

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Helyi alkotók

Amatőr és hivatásos alkotók (írók, költők, helyi történetírók, képzőművészek) hozzájuk kapcsolható tevékenységek

Helyi hagyományok, népművészet, (nótafák, vőfélyek, mesemondók, nagyotmondók) kismesterek

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Helyi tudáshordozók

Konvertálható (beváltható) tudások:

- mezőgazdasági ismeretek -kert- és gyümölcsművelés
- műszaki, technikai
- informatikai
- szolgáltató tevékenységhez kapcsolódó
- hétköznapi (sütés-főzés, varrás, hagyományos ételek készítése, lekvár stb.)
- sport, hobbi, egyéb (l. még tudástár)

HUNGARIKUMOK

2008
2009

Közösségi tudások, helyek, alkalmak

Adott (meglévő) közösségekben élő ismeretek, lehetőségek: pl: lovasklub, kertbarátok, táncklub vagy együttes, zene, éneklés, kézműves- és egyéb (amatőr) művészközösségek stb.

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Helyi ünnepek, jeles napok

Helyi kulturális hagyományokhoz köthető periodikusan vagy alkalmanként megrendezésre kerülő ünnepi alkalmak, jeles napok: falu- és városnapok, évfordulók, kultuszok (meggy, dinnye, paprika, virág, tekerő, bor, halászlé, rétes, Petőfi, Móra, József Attila, Kodály, stb.)

Művészeti és egyéb táborok, egyéb közösségi alkalmak

HUNGARIKUMOK
2008
2009

A haszon

Egyéni és közösségi

A társadalom és az ember visszakapja önmagát, megtalálja önmaga természeti és társadalmi lényegét.

A totális állam „gondoskodása”, intézményesített kényelme, az anyagi értékekre, célokra hangsúlyos fogyasztói társadalom „felelőtlensége”, pazarló életmódja rossz törvényekkel és szabályzókkal, divatokkal a társadalomra kényszerített én-fecsérlő attitűdje, a tömegintézményekben tömeglényként felnevelődött, elszemélytelenedett eljelentéktelenített, eldologiasított egyének előtt az a nagy lehetőség áll, hogy vegye komolyan önmagát, létét, környezetét, s benne önmaga természetiségét és nembeli, neméből adódó lehetőségeit. Különben az anyagi lehetőség, a tőke, az energia, az élet csak fecsérlődik.

Poszler György

„Az emberiség rossz struktúrában él. A rossz struktúra nem felfokozza, de elviselhetetlenné teszi a világot. Nem lendíti, de bénítja a védekezés anyagi, szellemi erőit. Legrosszabb csapda. Saját karbantartásával, mások sakkbantartásával foglalkozik. Ez köt le gazdaságot és pszichés potenciált. Megkockáztatom: rossz struktúrában nemcsak a válságtünetek halmozódása lesz tragikussá, ám a materiális lehetőségek halmozódása is ront. Nem csökkenti, növeli a veszélyt. Pedig, ha elszabadul a pokol, lakhatatlan lesz a Bolygó.

Scitovsky Tibor világhírű magyar közgazdász

„Az örömtelen gazdaság” szerzője kiváló jósnak bizonyult. Az 1976-ban megjelent „The Joyless Economy”-ban arról elmélkedik, hogy a közgazdászok azért nem értik a kultúra fontosságát, mert elemzéseikben figyelmen kívül hagyják az emberi pszichét. Pedig az olyan szükségletek, mint a komfortérzet, a stimuláció iránti igény alapvetően befolyásolják az emberek fogyasztási döntéseit. A mai világ fényesen igazolja Scitovsky meglátását. A megnőtt szabadidő és az általános középosztályosodás eredményeként – legalábbis a fejlett világban – szemünk láttára jön létre egy új „iparág” az „élménygazdaság”: a megafesztiváloktól a Love Parade-ig, a múzeumok új generációjától a „theme” parkokig. Óriási sikerük azt tanúsítja, hogy a kultúrának vannak esélyei, ha nem idegenkedünk az új formáktól, az új megközelítésektől.

Szilágyi Ákos szerint:

Az az egóvá csupaszodott személyiségnek az „egónia” állapotában az a leghőbb kívánsága, az, hogy neki jó legyen. Az eredmény pedig ebben a gondolatmenetben mi más lehetne, mint a megsemmisülő *én*, a bizalmatlansággal figyelt *te*, a szétvert *mi*, és a kirekesztett *ők*.

Szilágyi *egóniájának* jól megfelel Csányi Vilmos egyszemélyes csoportja, akinek a társaság a valóságshow résztvevői, közéleti tevékenysége pedig kimerül a számára ellenszenves szereplők kiszavazásában.

HUNGARIKUMOK
2008
2009

Ezt akarjuk???

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

HUNGARIKUMOK
2008
2009